

Snoeien van bessen

Allereerst moeten we onderscheid maken tussen de bessensoorten en de manier van opkweek.

Zwarte bessen

Deze bessen worden doorgaans als struik opgekweekt en dragen het beste aan eenjarig hout. Het oudere hout geeft duidelijk kleinere trossen en kleinere bessen. De beste plantafstand is gemiddeld 1 tot 1,5 m tussen de rijen, en in de rij 2 m tussen de struiken. Per struik worden er 4 à 5 takken aangehouden. Deze worden het eerste jaar kort teruggesnoeid tot op 15 cm. De rest kan worden weggesnoeid. De eerste jaren daarna worden de meeste grondscheuten weggesnoeid, tenzij ze nodig zijn voor een gesteltak. In de verdere jaren worden alle laag bij de grond hangende takken verwijderd. Slechte en dunne eenjarige eveneens. Verder worden alle oudere gesteltakken regelmatig verjongd. Dit kan gedaan worden door een oude gesteltak net boven de, vanaf de grond gezien, eerste gezonde eenjarige zijtak af te knippen, zodat deze zijtak kan uitgroeien tot een nieuwe gesteltak. Ook kan men de oude gesteltak vervangen door een nieuwe grondscheut. In een

goed opgebouwde struik zit evenveel een-, twee- en driejarig hout. Het beste kunnen de zwarte bessen gesnoeid worden na de oogst. Het eenjarig hout heeft dan beter de kans zich te ontwikkelen. In de winter hoeft dan alleen nog corrigerend gesnoeid te worden.

Rode en witte bessen

Deze kunnen als struik worden opgekweekt of aan draad. Als vrijstaande struiken opgekweekt worden 5 tot 7 gesteltakken aangehouden en we zorgen voor een goede verdeling en lichtinval. De overtollige grondscheuten en te oude gesteltakken regelmatig verwijderen, zodat nieuw hout een kans krijgt om zich goed te ontwikkelen. Te zware zijtakken wegnemen of inkorten (snoeischaar lengte) en zodanig snoeien dat er voldoende eenjarige zijtakken overblijven en dat ze goed verdeeld zijn. Dat geldt zeker voor een ras als Rovada die aan eenjarig hout de mooiste bessen geeft. Dit eenjarig hout kan een lengte hebben van 20 tot 30 cm. Een ras als Jonkheer van Tets moet kort gesnoeid worden, daarmee wordt bedoeld dat je korte spoortjes/takjes van een paar cm lengte moet

aanhouden. Deze takjes/spoortjes zitten dan aan de leggers.

Bessen kweken aan hagen, dus aan draad, is een ander verhaal. De plantafstand bij hagen is in de rij 75 cm en tussen de rijen doorgaans 1,5 tot 2 m. De afstand in de rij hangt af van de vraag of men de struiken als twee- of drie-takker opzet (tegenwoordig zelfs als een-takker). We gaan nu even uit van een drie-takker, waarbij de takken ongeveer 30 cm van elkaar staan. Zij gaan de gesteltakken van de struik vormen.

De snoei in de zomer beperkt zich tot het weghalen van de scheuten die uit de grond komen. De volgende zomer eveneens grondscheuten weghalen. De gesteltakken mogen door blijven groeien tot ze de gewenste hoogte hebben. Groeien de takken te snel, dan kunnen ze wat geremd worden door te 'toppen'. Rode en witte bessen dragen zowel op eenjarig jong zijhout als op ouder kort vruchthout (Jonkheer van Tets). Bij dit ras wordt het zijhout aan de gesteltakken ieder jaar zeer kort teruggesnoeid. Dan komen er wel wat minder bessen aan, maar de vruchten zijn wel mooi groot.

Eenjarig hout bij het rodebessenras Rovada langer laten bij de snoei. Aan dit hout komen de mooiste bessen.

Gesnoeide rode bes, Jonkheer van Tets, korte snoei (zie pijlen, kort vruchthout).

Gesnoeide zwarte bes, mooi eenjarig hout (zie pijlen).

Waar ook op gelet moet worden, is dat het vruchthout goed verdeeld is langs de gesteltakken en dat het niet te dicht gaat groeien. Bij een teveel aan vruchthout moet er gedund worden en we moeten ervoor zorgen dat het zijhout regelmatig verjongd wordt. Eenjarig hout geeft de beste vruchten en de langste trossen; de beste methode zal dus tussen lange en korte snoei liggen. Zorg in elk geval dat regelmatig zijtakken worden verwijderd en dat er nieuw eenjarig hout kan groeien.

Het tijdstip van het snoeien is het vroege voorjaar. Dan is ook zichtbaar of er geen knoppik door vogels is geweest en de kans op aantasting door het meniezwammertje is dan

ook kleiner. Verder verkleint het de kans op aantasting door Eutypaschimmel. Die aantasting gebeurt tijdens de snoei, zeker als men in de winter snoeit omdat het dan langer duurt voordat de wonden geheeld zijn. Het snoeien in het voorjaar is dus het beste. Daarnaast is er een biologisch middel, Bloccade, in de handel dat men op de snoeiwonden kan aanbrengen en dat besmetting met de Eutypaschimmel voorkomt.

Voordat we gaan snoeien, controleren we de struiken eventueel op de aanwezigheid van schildluizen. Mocht dit zo zijn, dan kan een lichte VBC-bespuiting in februari een hoop ellende voorkomen. Ook kan men Spruzit van Ecostyle

gebruiken, dit is in tuinentra verkrijgbaar. Ik ben geen voorstander van het gebruik van Spruzit omdat het pyrethroïde bevat. Als men het gebruikt, kan men dit het beste pleksgewijs doen, om de natuurlijke vijanden zoveel mogelijk te sparen. Het juiste tijdstip is als de schildjes loskomen. Voordat we gaan snoeien, kijken we of de bessenglasvlinder aanwezig is in de gesteltakken. Mocht dit zo zijn, dan moeten we de gehele tak afknippen en afvoeren. In de rubriek Vraag en antwoord van deze Pomospost is beschreven hoe we de bessenglasvlinder kunnen herkennen.

Marten Pelleboer